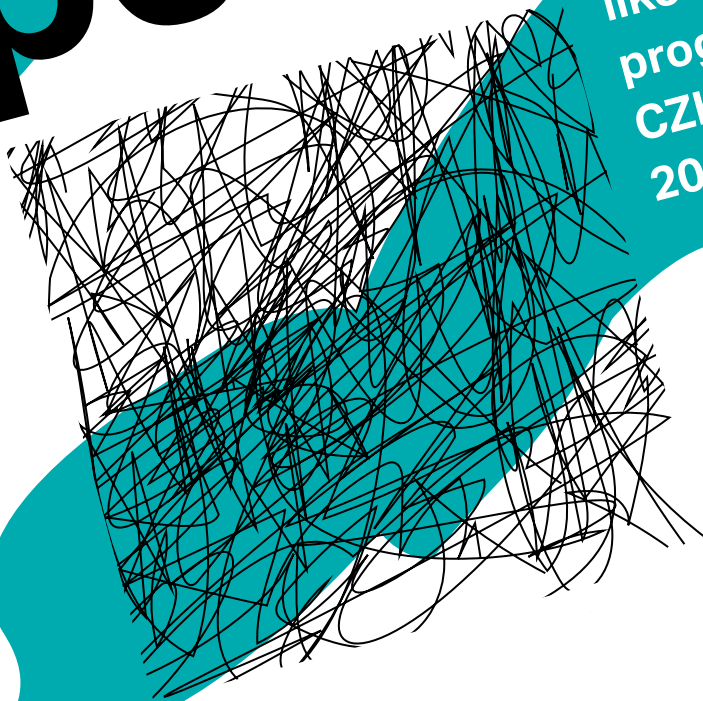

umetnost kritika politika

likovni
program
CZKD
2021

Centar za kulturnu dekontaminaciju

Likovni program: Umetnost, kritika i politika 2021

Urednik: Dejan Vasić

Likovni program CZKD Centra, počeo je nastavkom rada na dopunjavanju izložbe Saše Markovića Mikroba *Budućnost je nenapisana*, koju smo započeli u 2020. godini, i u okviru koje smo organizovali (polu)javne događaje uz osam promena postavke sve do njenog zatvaranja u maju 2021. godine. U pandemijskim uslovima u kojima je okupljanje bilo moguće uz ograničenja, ova izložba realizovana je u dijalogu između likovnog i pozorišnog programa, a u okviru javnih proba predstave „Autentična tumačenja 90ih“. Otvorenim pozivom za prikupljanje umetničkih radova Saše Markovića, koji smo uputili zajednici, otvorili smo dijalog o pitanjima društvenosti, kao i potencijalu umetnosti da bude okomica za razmenu mišljenja i stavova.

Dalji rad na realizaciji izložbi nastavili smo tokom jeseni 2021, i pozvali smo umetnike i umetnice Branka Miliskovića, Tanju Ostojić, Bojanu Knežević i Sinišu Ilića, da predstave svoje umetničke projekte na kojima rade dugoročno. Nastavili smo sa strategijom centra da pružamo području za nove produkcije, koje se baziraju na otvorenosti umetničkog procesa, a koji podrazumeva da je umetnički rad istovremeno situiran i kontekstualan. Otvorili smo pitanja temporalnosti, materijalnosti i performativnosti umetničkog rada, odnosa javnosti i prostora, kao i načina na koji se ona mogu adresirati unutar umetničkog procesa.

Levo i desno:
Saša Marković Mikrob, *Budućnost je nenapisana*,
2020/21, zatvaranje izložbe
foto: Vladimir Opsenica

U performansu dugog trajanja *TRANSFIGURACIJE*, Branko Milisković je izvodio tri svoja najzahtevnija performansa koji su nastali u zadnjih deset godina, a u koje je inkorporirao i druge radove koji su nastali u ovom periodu. Umetnik je u mediju performansa telesno, audio i vizuelno izveo retrospektivu svojih radova, i ponudio publici njihovo novo tumačenje u savremenom pandemijskom kontekstu. Video zapisi, partiture za izvođenje, zvuk, kao i objekti koji su korišćeni kao sredstva za izvođenje performansa, na izložbi su postavljeni u međusobnoj konstalaciji, kako bi pokrenuli sećanje, ali i ponudili jedno moguće rešenje za medijsko posredovanje performansa.

Retrospektivna izložba kolaborativnog projekta Tanje Ostojić *Mis(s)placed Women? 2009-2021*, koja je realizovana u galeriji Podroom i NGVU bila je i povod okupljanja zajednice tokom performans vikenda. Kolaborativnim projektom *Mis(s)placed Women?* adresira se pitanje osetljivosti tela u javnim prostorima koji se vezuju za transit i migracije, u kontekstu kojih telo, i posebno žensko telo predstavlja mesto intersekcije represivnih aparata i prava na privatnost. Izlaganje sebe i svoje privatnosti privilegovanom normativnom pogledu igra značajnu ulogu u kreiranju i perpetuiranju postojećih društvenih hijerarhija, na koje nije imuna ni savremena umetnost.

Umetničkim projektom *A Queen of Montenegro*, Bojana S. Knežević istražuje porodično stablo, odnosno njegovu nevidljivu i isključenu žensku liniju. Njen pristup rezultira otvorenim umetničkim procesom koji čini niz performativnih intervencija, crtež, fotografija, video, zvuk i performans, kojima se dekonstruišu rodne pozicije. Eksperimentalnim tretmanom gusala, i njihovom zvučnom dekonstrukcijom koja proizlazi iz specifičnog načina sviranja, kao i video i zvučnom instalacijom u kojoj je odnos slike i zvuka u konstantnoj promeni međusobne relacije, Knežević predlaže alternativno čitanje porodičnog stabla koje se menja i nadopunjava.

Na izložbi Dom kulture Siniše Ilića, predstavljeni su radovi u mediju crteža, akvarela, videa i digitalne štampe, a u kojima umetnik vizuelnim jezikom istražuje odnos prostora, društva i umetnosti. Dom JNA koji je u Komiži projektovao Ivan Vitić, kao i mozaik Miloša Gvozdenovića iz Kulturnog centra u Novom Pazaru, čine polazište za promišljanje društva blagostanja iz današnje perspektive, ali i savremene uloge institucija kulture kao prostora za izvođenje društvenih koreografija. Umetnički radovi postavljeni su u Paviljonu Veljković u vidu instalacije, koja je tokom trajanja izložbe poslužila kao scena za izvođenje komada Ples do nove zore.

Desno gore:

Tanja Ostojić, *Mis(s)placed Women?*, Partitura br.1: Raspakiravanje lične torbe, grupni performans na Trgu Republike, ispred spomenika Kneza Mihaila, Beograd, 16.10.2021. Performerke: Lidija Antonović, Paula Chambers, Jelena Dinić, Hieu Hanh Hoang Tran, Mad Kate i Sunčica Šido
foto: Tanja Ostojić

Desno dole:

Bojana S. Knežević, *A Queen of Montenegro* - Guslarske minijature, performans u CZKD Centru, 2021
foto: Srđan Veljović

Zahvaljujem se na saradnji i poverenju umetnicima Tanji Ostojić, Teresi Albor, Lidiji Antonović, Neli Antonović, Dagmari Bilon, Poli Čembers, Jiachen Xu, Jeleni Dinić, Hieu Hanh Hoang Tran, LADY GABY, Mad Kate, Suzan Merik, Jasmini Tešanović, Bojani Videkanić, Sunčici Šido, Culture Hub Croatia, i Bojani Knežević, kao i umetnicima Branku Miliskoviću i Siniši Iliću. Veliku zahvalnost za podršku u realizaciji izložbe Saše Markovića dugujemo porodici Marković, Nebojši Kandiću, Darki Radosavljević i Aleksandru Vasiljeviću, Aleksandri Nikšić Nikši, Mišku Bilbiji, Tanji Cvjetičanin, Branku Dimitrijeviću i Branislavi Anđelković, Srđanu Veljoviću, Svetoliku Trifunoviću, Dušanu Čaviću, Aleksandri Sekulić, Vesni Jovanović, Dušku Veselinoviću, kao i umetnicima i kolegama čiji su radovi predstavljeni na izložbi: Janku Baljku, Milici Tomić, Milošu Tomiću, Slađani Petrović Varagić i MIXUPu (Stephen Howard). Na fotografijama sa događaja Vladimiru Opsenici, Mia Bilon, Vesni Milosavljević, Predragu Debiću, Rene Rosentel, i Srđanu Veljoviću; kao i Marijani Markoskoj koja je vizuelno uobličila publikaciju. Zahvalio bih se i institucijama koje su podržale realizaciju likovnog programa, Ministarstvu kulture i informisanja Republike Srbije na finansijskoj podršci; na tehničkoj podršci u realizaciji Kulturnom centru Beograda i kolegincama Zorani Đaković Miniti i Katarini Kostandinović, Galeriji Remont i kolegincama Darki Radosavljević, Mariji Radoš i Jeleni Mijić, kao i kolegincama iz Nove galerije vizuelnih umetnosti (NGVU), i kolegincama Jeleni Janković, Sanji Janković i Aleksandri Terzić. Kolegincama iz Centra za kulturnu dekontaminaciju direktorki Ani Miljanić, Aleksandri Sekulić, Slavici Vučetić, Danici Stojanović, Ani Čosić, Loli Joksimović, Ljubici Slavković, Ani Isaković, kao i kolegama Draganu Škoriću, Nikoli Cakiću i Igoru Đorđeviću, koji su pružili administrativnu i tehničku podršku pri realizaciji izložbi.

Branko Milisković

Transfiguration /Transfiguracija

Performans: 1/2/3.09.2021.

Izložba: 06-15.09.2021.

TRANSFIGURATION/TRANSFIGURACIJA je performans dugog trajanja (durational performance), kojim je Branko Milisković tokom tri dana, izvodio svoja tri najzahtevnija performansa, a koji su nastajali u poslednjih petnaest godina. Tokom performansa korišćeni su pojedini elementi iz njegovih drugih radova, što možemo razumeti kao retrospektivni pogled, ali najpre u funkciji namere da se prošlost restrukturira prema potrebama savremenog trenutka.

Levo:

Branko Milisković, TRANSFIGURACIJA-PASIJA, performans dugog trajanja, 2021.

foto: Vladimir Opsenica

Prvi dan PASSION, Pasija odnosno stradanje, otelotvorena je personifikacija žaljenja. Androgina figura STABAT MATER, koračala je pored grobnih parcela, pevajući u agilnom operskom stilu u trajanju od tri sata. Kroz tri prve strofe trinaestovekovne himne Mariji, koja stoji pod krstom i oplakuje svoga sina, Isusa Hrista, pod nazivom STABAT MATER DOLOROSA (Stajala je uplakana majka), ona oplakuje ljudsko stradanje, i na taj način, samu sebe transformiše. Kao pozadina, ili najpre kao simbol suspendovanog vremena, korišćen je sat iz performansa Policijski čas, koji je morfovan u jednu sliku, kazaljke su bile multiplicirane tri puta, i kretale su se u smeru unapred, unazad i usporeno. Tokom izvođenja, publika je hipnotisano sedela puna tri sata na tribinama, i u naknadnim razgovorima govorili su o tome da su upadali u stanje duboke psihofizičke prisutnosti, unutrašnjeg mira, i pročišćenih emocija.

Dole:

Branko Milisković, TRANSFIGURACIJA, pogled na postavku izložbe, 2021.

foto: Vladimir Opsenica

Branko Milisković, TRANSFIGURACIJA-METAMORFOZA, performans dugog trajanja, 2021.

foto: Vladimir Opsenica

Drugog dana, METAMORPHOSIS/METAMORFOZA, nago telo, originalnog naziva '710196', postavljeno je na stolu, intenzivno prisutno, a publika je pozvana da ga u tišini obilazi, da mu se približi i na taj način postane deo mizanscena. U pozadini, projektovan je video rad IN DENIAL, snimak poslednjih trzaja crne bube, i referenca je na Preobraženje Franca Kafke, kao i na pogreb Isusa Hrista, njegovo Preobraženje i silazak u Ad. Na osećaj sakralnosti u prostoru uticao je pulsirajući zvuk otkucaja srca, koji je formirao ambijent performansa visokog intenziteta. Publika je na početku posmatrala performans sa tribina, kao pozorišni komad u kojem se ništa ne događa, osećajući se neprijatno da pride nagom telu koje je tokom tri sata, položeno leđima na stolu, širom otvorenih očiju duboko disalo. U poslednjem satu ta barijera je srušena, i u totalnoj tišini publika je, kao na posmrtnoj povorci, obilazila telo sa velikim poštovanjem.

Treći dan, TRIUMPH, dan Pobede, predstavlja finale transfiguracija. Tokom tri sata, Milisković je stajao na sceni i salutirao crvenom zastavom, simbolično objavljujući trijumf nakon stradanja, pobeđu života i poziv za borbu. Za zvučnu instalaciju, koja je davala akustičku podlogu performansu korišćen je zvuk koji proizvode kazaljke sata i vetar. Izvođenje je bilo posebno intenzivno u poslednjih dvadeset minuta, kada je Milisković bacio zastavu na pod, i ostao da stoji pred publikom, posmatrajući je. Taj momenat je delovao kao da se nikada neće završiti, a zapravo je, na osnovu Miliskovićevih iskaza, bio najteži i najogoljeniji momenat u Transfiguracijama. "Kraj bez kraja".

Nakon trodnevnog performansa, otvorena je Miliskovićeva izložba koja se sastojala od tri video zapisa kao i artefakata sa performansa. Postavljen je na način da posredno pokrene poistovećivanje publike sa samim događajem, kroz aktivaciju sećanja na događaj putem video i objektom posredovanog performansa.

Branko Milisković je studirao na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu, bio je stipendista Holandske vlade na Kraljevskoj akademiji umetnosti i dizajna, KABK u Hagu, Holandija i diplomirao na odseku vizuelnih umetnosti, Master studije završio je na HFBK - Hochschule für Bildende Künste, Akademiji umetnosti u Hamburgu na odseku za proširene medije. Od 2005. godine radi u polju živog performansa, modernog teatra, kabarea, radija, fotografije i videa. Prvu samostalnu izložbu pod nazivom "ATTENTION ! HERE I AM" (Pažnja! Ovde sam) imao je u Galeriji 12HUB u Beogradu. Svoje performanse izvodio je na internacionalnim i domaćim festivalima, izložbama i umetničkim rezidencijama, među kojima su: Reims Scenes

d'Europe, Rems, Francuska; CSW/CoCA, Torun, Poljska; G12HUB, KCB i Bioskop Balkan, Beograd, Srbija; solo produkcije u Kampnagel teatru, Hamburg, Nemačka; Les Halles de Schaerbeek, Brisel (2011-2014), Belgija; Holandski festival filma i TENT Rotterdam, Holandija; Kaai studio, Brisel, Belgija; CIRCA art actuel, Montreal, Kanada; Live Art Development Agency LADA, London, UK; 57. Oktobarski salon, Beograd, Srbija; YFV festival, Sijetl, USA; Srpski kulturni centar, Pariz, Francuska; The Tank, Njujork, SAD; Kontejner, Zagreb, Hrvatska; MileZeroDance, Edmonton, Kanada, itd. Njegovi radovi nalaze se u Kolekciji Oktobarski salon, Savremenoj galeriji u Smederevu i privatnim kolekcijama.

Branko Milisković, TRANSFIGURACIJA-TRIUMF, performans dugog trajanja, 2021., foto: Vladimir Opsenica

Tanja Ostojić

Mis(s)placed Women?

2009–2021

Kolaborativni umetnički projekat
16 – 17.10.2021.

Performans vikend i okupljanje Mis(s)placed Women? zajednice uz učešće: Tanja Ostojić, Teresa Albor, Lidija Antonović, Nela Antonović, Dagmara Bilon, Paula Chambers, Jiachen Xu, Jelena Dinić, Hieu Hanh Hoang Tran, LADY GABY, Mad Kate, Susan Merrick, Jasmina Tešanović, Bojana Videkanić, Sunčica Šido i Culture Hub Croatia.

U Beogradu tokom vikenda performansa, neke od najaktivnijih domaćih i međunarodnih članica Mis(s)placed Women? zajednice su se sastale uživo i preko interneta, razmenile ideje i razmišljajući, družile se i izvele zajedničke performanse. Intervencije na tri lokacije u javnim prostorima u užem centru Beograda kao i performansi iz Toronta, Londona, Beča i Dake, kao i prateći razgovori organizovani su u okviru okupljanja zajednice projekta, a mogli su se pratiti uživo ili preko YouTube kanala CZKD-a. Program su organizovali Dejan Vasić (CZKD) i Katarina Kostandinović (KCB).

Mis(s)placed Women? je kolaborativni umetnički projekat koji se slojevito razvija još od 2009. godine, a sastoji se u prvom redu od performansa, delegiranih performansa, performans radionica i onlajn platforme, uključujući kontribucije i radove preko 170 osoba sa šest kontinenata. U najvećoj meri radi se o umetnicama koje se identifikuju kao žene koje potiču iz različitih sredina.

Desno dole:

Mis(s)placed Women?

Partitura br.1: Raspakiravanje lične torbe grupni performans na Trgu Republike, ispred spomenika Kneza Mihaila, Beograd, 16.10.2021.

Performerke: Lidija Antonović, Paula Chambers, Jelena Dinić, Hieu Hanh Hoang Tran, Mad Kate i Sunčica Šido.

Foto: Tanja Ostojić

U okviru projekta otevljujemo i izvodimo neke od svakodnevnih aktivnosti koje se tiču izgnanstva i nepripadanja, poznatog migrantima, izbeglicama i umetnicima koji putuju po svetu kako bi zaradili za život. Ovi performansi se bave temama migracije, rodne demokratije, feminizma, džentrifikacije, odnosa pozicije moći i ranjivosti, posebno u kontekstu ženskih i transrodnih tela, aspektima koji zauzimaju značajno mesto u mojoj umetničkoj praksi u protekle gotovo tri decenije. Ovim projektom, s jedne strane, istražujemo privilegije praveći razliku između radne mobilnosti, prisilne ili željene migracije, kao i načine na koji se zakoni mogu arbitrarno primenjivati, a s druge strane, istražujemo različite javne prostore i nevidljiv-ost određenih grupa u njima. U okviru Mis(s)placed projekta, u kojem primenjujem metodologiju feminističke emancipatorske umetničke prakse i rada sa zajednicom, realizovala sam brojne radionice širom sveta, u velikom spektru javnih prostora, za koje su učesnici birani putem javnih konkursa. Na taj način su nastajali pojedinačni i grupni performansi i intervencije u javnom prostoru. Saradnja među učesnicama i formiranje zajednice spadaju u dragocene procese, kao i dalja komunikacija sa širokom publikom koju srećemo na ulicama, te sa ciljanom publikom u institucijama u kojima se održavaju prezentacije, izložbe i diskusije.

Tanja Ostojić

Partitura za izvođenje performansa br.1: Raspakiravanje lične torbe (2009)

Oko sat vremena, sa/bez priprema, jedan/više
performera, prostor vezan za migracije

O čemu se radi:

Misplaced Women? je umetnički projekat koji uključuje kontribucije ljudi iz različitih sredina koji izvide neke od svakodnevnih aktivnosti koje se tiču migracija i nepripadanja. Učesnici se pozivaju da razmišljaju o različitim aspektima putovanja, identiteta, ilegalizacije, beskućništva, bezbednosti, privatnog/javnog prostora i da podele svoja iskustva na blogu projekta.

Instrukcije:

1. Odaberite javni prostor od značaja za migracije koji vas posebno intrigira (javni prevoz, glavna autobuska stanica, aerodrom, granični prelaz, džentrifikovani deo grada...)
2. Kada stignete na lokaciju raspakujte svoju torbu (na primer: tašnu, ranac, kofer, ceger sa ličnim stvarima ili praznim plastičnim kesama i pakovanjima od potrošačkih proizvoda...)
3. Izvadite svaku stvar vani i izvrnite je naopačke. Izvrnite unutrašnjost torbe napolje. Iz- vadite sve iz svojih džepova. Izvrnite džepove. Skinite cipele. Izvucite pertle. Nakon što ste sve raspakovali, pogledajte da li možete još nešto da otkrijete.
4. Za napredne i posebno motivisane: Možete uraditi isto na različitim lokacijama, da vidite da li se vaša akcija različito percipira u drugom vremenu i na drugim mestima. U tom slučaju, ucrtajte na mapi mesta na kojima ste izveli performans.

Napomena:

Razmislite o tome kako se osećate dok ovo radite u javnosti. Da li se osećate izloženo? Kako ovo iskustvo rezonuje sa vašim životnim iskustvom i da li vas približava ljudima u izbeglištvu, u tranzitu, sa beskućnicima ili slično... Budite otvoreni za razgovor sa prolaznicima o tome šta radite i zašto to radite. Neka performans traje najmanje pola sata... Ako ste se užurbano raspakovali, nakon kratke pauze i razmene, pokušajte da spakujete svoje stvari sa pažnjom i poštovanjem (ili obrnuto).

Posebna napomena:

Može se ispovestiti da prostori za koje smatramo da su javni, zapravo to nisu. To znači da sa ovim performansom možemo preispitivati javni prostor i uvideti gde (ni)je moguće izvesti ovu akciju. Obezbeđenje vas može odgurnuti metar od ulaza (u šoping centar ili ono što su danas postale železničke stanice) ili vas policija može pitati - „Šta radite?“. Savetujem da povedete nekoga sa sobom ko će pokušati da zagovara obezbeđenje, dok ne završite performans. Takođe možete reći da tražite neku svoju stvar koju ste zaturili (šta god to bilo), kako biste izbegli da budete izbačeni ili uhapšeni, s obzirom da su performansi i snimanje zabranjeni na mnogim mestima.

Dagmara Bilon

Partitura za izvođenje performansa br. 3: Sjedinjavanje s torbom (2021)

Oko 30 minuta, sa pripremama, dva izvođača
Lokacija: prometni gradski most

O performansu:

Sjedinjavanje s torbom je svojevrsna kombinacija Misplaced Women? partitura za performans br. 1 i 2 Tanje Ostojić, koja predstavlja metaforu nerišavanja, objektivizacije i otuđivanja ljudskosti. Posmatrač na putu do posla prelazi preko užurbanog gradskog mosta i uočava noge koje izlaze iz torbe, bez lica, bez identiteta. Most povezuje dve lokacije: kada neko migrira sa jednog mesta na drugo, most je prostor „između“. Pored torbe sa nogama, nalazi se druga osoba (ko-performer) koja drži MISPLACED natpis (partitura br.2).

Instrukcije:

1. Izaberite prometni gradski most.
 2. Akcija se odvija u pešačkoj zoni ka sredini mosta.
 3. Performerka ima na sebi haljinu i štikle, i hoda preko mosta sve do sredine, noseći prekora-
mena takozvanu „izbegličku“ torbu. Zaustavlja se i ulazi u torbu sve dok joj gornji deo tela ne nestane u njoj. Drugi izvođač zatvara torbu i stoji sa natpisom u ruci, oko metar dalje od nje.
 4. Oboje stoje u tišini oko pola sata, kao neka vrsta opskurne privlačnosti i provokacije.
- Važno: Koperformer takođe treba da vodi računa o osobi u torbi koja ne vidi svoje okruženje.

Napomena:

Bilo bi interesantno saznati ko od prolaznika reaguje na ovu akciju i kako. Razmislite o svojoj motivaciji da izvedete ovaj performans i preispitajte poziciju iz koje se obraćate. (Ja sam se, na primer,

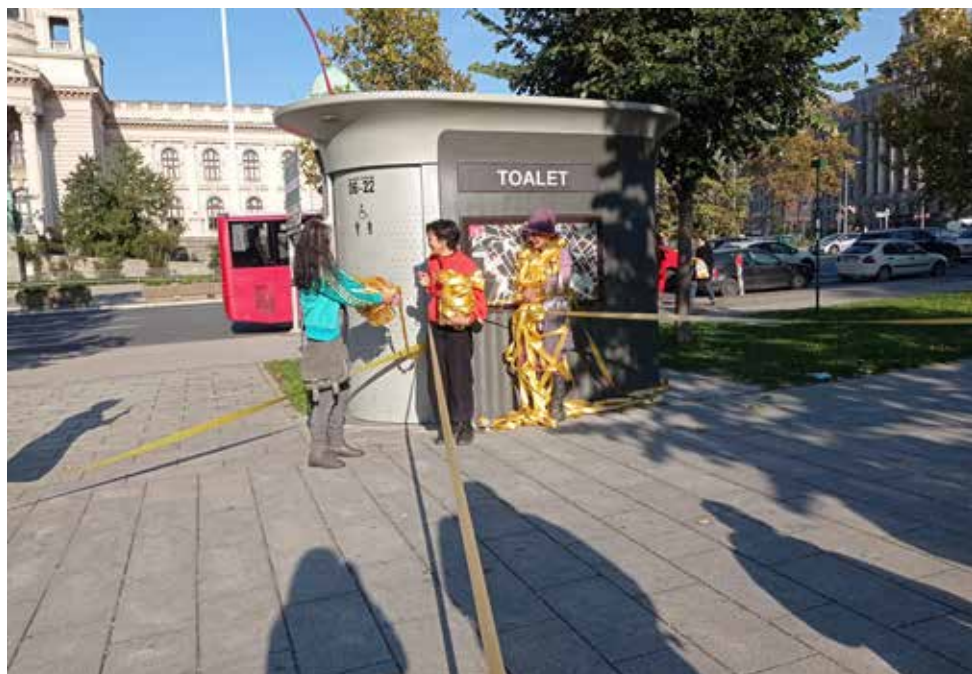

kao strankinja koja već 20 godina živi u Londonu, nedavno vraćala kući svojoj porodici, nakon što sam radila u inostranstvu dve nedelje. Dva dana pred let, primila sam poruku od Ministarstva unutrašnjih poslova Velike Britanije u kojoj se kaže da, ukoliko na granici ne pokažem dokument o statusu naseljenog lica, neću moći da uđem u zemlju. Nisam ni pomišljala da ću nakon 20 godina života ovde, strahovati od zaustavljanja na granici... Ovo iskustvo me je navelo na razmišljanje o ljudima koji se svakodnevno suočavaju sa ovim problemom.)

Autorstvo i objavljivanje: Mis(s)placed Women? projekat Tanje Ostojić, performativna akcija Dagmare Bilon, izvela: vaše ime, i drugi podaci...

Misplaced, Partitura za izvođenje performansa br.3: Sjedinjavanje s torbom, 2021, Millennium Bridge, London, izvele: Dagmara Bilon i Dyana Gravina. U okviru performansa vikenda i okupljanja zajednice Mis(s)placed Women? u Beogradu, 17.10.2021. putem Zoom platforme.

Foto: Mia Bilon, živi prenos: Robin Harvey

Paula Chambers Urinarni povodac (2021)

Urinarni povodac, performans kod javnog toaleta u Pionirskom parku, Beograd, 16.10.2021.
Performerke: Paula Chambers, Jelena Dinić, Hieu Hanh Hoang Tran, Mad Kate, Tanja Ostojić i Lidija Antonović.

Kao mnoge starije žene, često se nađem u situaciji da mi se pripiški, a toaleta nigde u blizini. Javni toaleti su vitalni prostori i za druge žene, za migrante, seksualne radnice i beskućnike. Javni toaleti nude ne samo mogućnost pražnjenja bešike, već i umivaonike, toplu vodu, a ponekad čak i sapun kojim se peru tela i sitna odeća. Javni toaleti su politički prostori. Oni su prostori u kojima određena tela, marginalizovana tela marginalizovanih žena, mogu naći trenutno olakšanje. U performansu u Beogradu učestvovalo je šest žena, od kojih sam svakoj dala rolnu zlatne trake

Urinarni povodac, performans kod javnog toaleta u Pionirskom parku, Beograd, 16.10.2021.

Performerke: Paula Chambers, Jelena Dinić, Hieu Hanh Hoang Tran, Mad Kate, Tanja Ostojić i Lidija Antonović.

Foto: Vesna Milosavljević, SEEcult.org.

dužine od 100 metara. Zatvorile smo se u samočišće javni toalet u Pionirskom parku, vezale trake za rukodržače u kabini, pritisnule dugme za otvaranje automatskih vrata, a zatim dramatično izašle iz WC-a i hodale kroz park razvijajući traku, dok se nije istrošila. Hodale smo po trotoarima i travnatim površinama, oko klupa, žbunja i kanti, pregovarale smo sa prolaznicima i šetačima pasa. Bilo je iznenađujuće koliko nam je naših 100 metara zlatne trake dopuštalo da idemo, a ispostavilo se ne tako daleko.
(Paula Chambers)

Mad Kate

Metodologija dubokog slušanja (2021)

Metodologija dubokog slušanja, grupni performans u parku Manjež, Beograd, 16.10.2021.

Performerke: Paula Chambers, Hieu Hanh Hoang Tran, Mad Kate and Tanja Ostojić. Proces nastao iz saradnje sa HYENAZ.

Oprema: snimač zvuka i kamera

Počnite tako što ćete izabrati lokaciju za konceptualno mapiranje. Uključite snimač zvuka i postavite ga pored sebe. Snimite proces. Nemojte cenzurisati reči i zvukove koji se pojavljuju.

Uzemljenje. Lezite na zemlju i pustite da vam telo potone što je dublje moguće. Koncentrišite se na ukorenjavanje. Snimite ambijentalne zvukove oko vas, uključujući zvukove kože i daha.

Duboko slušanje. Koje zvukove čujete najbliže sebi? Dalje? Pomerajte svoje telo mikro-pokretima da biste signalizirali primanje zvukova.

Artikulacije. Izgovorite reči koje vam padaju na pamet. Ponovite ih.

Boja. Koju boju vidite? Kakvo raspoloženje ona donosi? Govorite naglas i izvedite zvuk koji odražava ovo raspoloženje.

Neposredni koncentrični krug. Ustani, otvori ruke i polako se okreći. Ovo je neposredni krug i mesto „kuće“. Šta vidite u svom najbližem krugu? Govori naglas.

Mapiranje. Krećite se ponovo u smeru kazaljke na satu, okrenite se licem u svakom pravcu i izgovorite šta vidite i ono što je odmah iza toga. Ako ne znate šta vidite, pokušajte da to protumačite: navedite njegov značaj, ma koliko apstraktno. Razmišljajte o ličnom, političkom, istorijskom, budućem.

Nađeni instrument. Pronađite dva objekta na ovoj lokaciji koji mogu proizvesti jasan zvuk i reprodukciju.

Pokret. Dozvolite svom telu da se slobodno kreće kao odgovor na ono što ste primetili. Dozvolite bilo kojim zvukovima da izađu iz vašeg tela.

(Mad Kate)

Metodologija dubokog slušanja, grupni performans u parku Manjež, Beograd, 16.10.2021.

Performerke: Paula Chambers, Hieu Hanh Hoang Tran, Mad Kate and Tanja Ostojić.

Proces nastao iz saradnje sa HYENAZ.

Foto: Predrag Debić

Teresa Albor

Misplaced Women?, Daka, Bangladeš, (2021)

video kontribucija, 4 min 29 sec.

Ovaj video odražava osnovno polazište Misplaced Women? projekta: „... da se odigra svakodnevni život koji označava raseljavanje ... i da se [razmotre] odnosi moći i ranjivosti“. U ovom slučaju fokus je na interno raseljenim ženama usled klimatske katastrofe.

Klimatske promene uzimaju danak u Bangladešu, većinom u niskoj, gusto naseljenoj delti glavnih rečnih tokova južne Azije. Stotine hektara zemlje erodira godišnje, čineći hiljade ljudi beskućnicima. Od sedamdesetih, milioni su migrirali i mnogi nastavljaju da to čine. Prema Fondaciji za životnu sredinu i klimatsku pravdu, svaka sedma osoba ovde će biti raseljena usled porasta nivoa mora do 2050. godine.

Video se sastoji od fotografija bangladeškog fotografa koji je dokumentovao klimatske izbeglice (KM Asada), naracije na bengalskom jeziku Taiare Farhana Tareque koje su nastale na osnovu intervjuja sa klimatskim migrantkinjama, a u jukstapoziciji sa snimkom mog performansa u Daki, Bangladeš (praznim svoj ranac, razbacujući lične stvari). (Teresa Albor)

Misplaced Women?,

Daka, Bangladeš, (2021)

video kontribucija, 4 min 29 sec.

Foto: K M Asad, video stil: Teresa Albor.

Bojana Videkanić

Iztranzicionisana (2021)

Iztranzicionisana, performans uživo iz Toronta, Kanada, emitovan putem Zoom platforme, u okviru programa živih performansa i okupljanja zajednice Misplaced Women?, Centar za kulturnu dekontaminaciju, 17.10.2021.

Iztranzicionisana je multidisciplinarni projekat koji obuhvata performans, poeziju, crtež, video i instalaciju. Serija se bavi istorijom raspada Jugoslavije i društvenim haosom koji je usledio, povezujući ga sa ekonomskom i društvenom „tranzicijom“ iz socijalizma u oblike divljeg kapitalizma započetog devedesetih. Projekat povezuje ove istorijske procese oduzimanja imovine i uništavanja sa novijim događajima takozvane izbegličke krize u kojoj su desetine hiljada migranata bežeći iz svojih zemalja u Aziji i na Bliskom istoku pokušavali da pređu Balkanskom rutom kako bi došli na Zapad. Bivše jugoslovenske zemlje, koje su i same rasparčane kapitalističkom eksploatacijom i neokolonijalnom politikom, EU primorava da zaustave prelazak migranata, čime se zapravo pretvaraju u žrtvene zone u kojima i imigranti i lokalno stanovništvo zarobljeni izvan šengenskog zida takođe pokušavaju da pobegnu u EU. Od posebnog značaja su tragovi koji ovi procesi ostavljaju na ženskom telu. Kao neko ko je rođen u Bosni i sama postala izbeglica 1992. godine, posmatrala sam ove događaje iz lične perspektive, pokušavajući da shvatim kako su različiti talasi kriza oblikovali političke, ekonomske i društvene živote žena. (Bojana Videkanić)

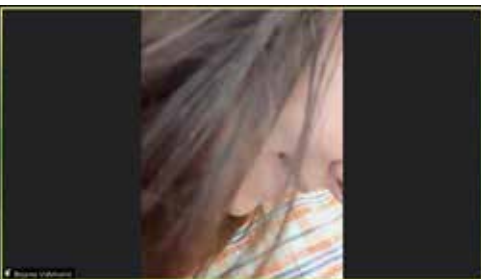
Iztranzicionisana, performans uživo iz Toronta, Kanada, emitovan putem Zoom platforme, u okviru programa živih performansa i okupljanja zajednice *Misplaced Women?*, Centar za kulturnu dekontaminaciju, 17.10.2021. Screenshot prenosa.

Teresa Albor je multidisciplinarna umetnica i pisac sa sedištem u Londonu i Daki. Koautor je knjige o performansu, rodu i starenju, a bavi se performansom, videom i zvukom istražujući pitanja starenja, identiteta i marginalizacije žena.

Dagmara Bilon je performans— i interdisciplinarna umetnica i aktivistkinja u polju kulture poreklom iz Poljske i Nemačka, koja živi i radi u Londonu, i vodi različite umetničke projekte sa zajednicom u koje uključuje mlade ljude u diskurs o rodu, seksualnosti i identitetu.

Paula Chambers je umetnica i akademik koja vodi katedru za skulpturu na Univerzitetu umetnosti u Lidsu. Izlagala je na konferencijama o feminizmu i savremenoj umetnosti i objavila više tekstova u periodici i knjigama o feminističkoj umetničkoj praksi.

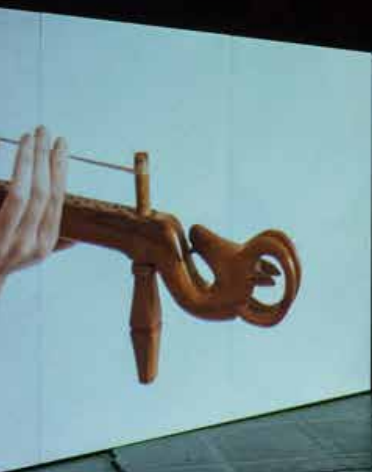
Kathryn Fischer aka Mad Kate je kvir umetnica iz SAD s koja živi u Berlinu. Bavi se zvukom i performansom preispitujući politike granica unutar i između tela.

Bojana Videkanić je performans umetnica, kustos, istoričarka umetnosti i profesorka Vaterlo Univerziteta u Ontariju (Kanada), koja je kao dete, izbeglica iz Bosne, došla u Kanadu. Objavila je brojne tekstove, studije i knjigu *Nonaligned Modernism*.

Tanja Ostojić je interdisciplinarna i performans umetnica iz Beograda, koja živi i radi u Berlinu. Međunarodno je prepoznata kao pionirka institucionalne rodne kritike, kao i za svoj rad u polju društveno i politički angažovane feminističke umetnosti i umetnosti u javnom prostoru. Njena umetnička dela predmet su brojnih teorijskih analiza, i uključena su u brojne knjige, časopise i antologije. Ostojić je studirala skulpturu na Univerzitetu umetnosti u Beogradu (diplomirala 1995, magistrirala 1998. godine), vizuelne umetnosti na École Regionale des Beaux-Arts Nantes, Francuska (1998-99) i dobitnica je stipendije Albert Einstein za interdisciplinarna istraživanja na Univerzitetu umetnosti u Berlinu (2012-14). Dobitnica je brojnih nagrada, stipendija i studentskih boravka, a objavila je i više knjiga i eseja.

Mis(s)placed Women? 2009/2021 Kolaborativni umetnički projekat je realizovan u saradnji sa Kulturnim centrom Beograda, Centrom za kulturnu dekontaminaciju, Novom galerijom vizuelnih umetnosti i *Mis(s)placed Women?* zajednicom.

Bojana S. Knežević

A Queen of Montenegro

2018-2021

audio-vizuelna instalacija i performans
3-8.12.2021.

Performans:
"A Queen of Montenegro
- Guslarske minijature"
8.12.2021.

A Queen of Montenegro je dugoročni projekat Bojane S. Knežević, u kojem umetnica u otvorenom umetničkom procesu istražuje svoje poreklo. Polaznica istraživanja je knjiga „Kneževići sa planine pivske“ čiji je integralni deo porodično stablo Kneževića, koje sledeći crnogorsku tradiciju isključuje sve ženske potomke u poslednjih nekoliko vekova. Potraga za izbrisanim imenima počinje kroz razgovore sa rođacima i rođakama, i prisećanjem na usmena predanja, sa težnjom da se članice porodice otrgnu od zaborava. Kroz niz radova i performativnih intervencija dekonstruišu se i subvertiraju striktno postavljene rodne pozicije u patrijarhalnom društvu.

Bojana Knežević A Queen of Montenegro (autoportret),
2018/20.

Foto: Renee Rosensteel.

U seriji performativnih crteža, Knežević koristi odštampani muški rodoslov kao podlogu preko koje rukom ispisuje ženska imena, tako da ih intenzivnom crvenom bojom, ističe u prvi plan. Reprezentativni portret prikazuje umetnicu koja, obučena u haljinu na kojoj je odštampano porodično stablo, sedi na porodičnoj stolici – stolovači, i u ruci drži gusle. Predmeti od punog drveta su ručni rad strica, i stolovaču je namenio najstarijem i najviđenijem, gusle najmlađem muškom članu porodice. Ove predmete, koji reprezentuju tradicionalni prenos krvne loze „sa deda na unuka“, umetnica gestom prisvajanja i upisivanja svog tela u njih, uspostavlja vezu sa nevidljivim ženskim nasleđem.

Levo:

Bojana S. Knežević, A Queen of Montenegro - Guslarske minijature, pogled na postavku izložbe u CZKD Centru, 2021.

Foto: Srdan Veljović

U višekanalnoj audio-vizuelnoj instalaciji i performansu, fokus je na zvučnoj dekonstrukciji gusala. Ovaj gudački instrument, koji je u tradiciji ekskluzivno rezervisan za muške članove porodice, najčešće se vezuje za epske narative i usmeno predanje, koji se prenose sa kolena na koleno. Eksperimentalnim tretmanom instrumenta, kao i specifičnim načinom sviranja kojim se proizvodi zvuk, između šuma, buke, škripe i melodije, Knežević predlaže alternativno čitanje porodične istorije. Gest u videima predstavlja intimni javni zapis - mikrokoreografije koje čine krupni planovi u kojima su fragmenti ruku i instrumenta. Zvučno-performativni tretman gusala, dobija novi oblik, u razloženoj trokanalnoj video instalaciji i četvorokanalnoj zvučnoj instalaciji, koje korespondiraju u svojoj temporalnosti gradeći bezbroj novih kombinacija kroz međusobnu (ne)zavisnost zvuka i slike.

Bojana S. Knežević je medijska umetnica aktivna u domenu performansa, videa, audio-vizuelne instalacije, zvučne umetnosti i umetničke edukacije. Ko-autorka je umetničkog/medijskog projekta i podkasta Femkanje, i članica soničko-teatarskog dua 67 Microphones. Njeni radovi prezentovani su na samostalnim i grupnim izložbama, u zemlji i inostranstvu, kao i na festivalima medijske umetnosti i filma. Učestvovala je na brojnim rezidencijalnim umetničkim programima, uključujući KulturKontakt (Beč), Q21 / MQ (Beč) i DAL / Donumenta Art Lab (Regensburg).

Osnovne i master studije završila je na studijskoj grupi Novi likovni mediji, na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, a doktorirala na Interdisciplinarnim studijama Univerziteta umetnosti u Beogradu.

Siniša Ilić

Dom kulture

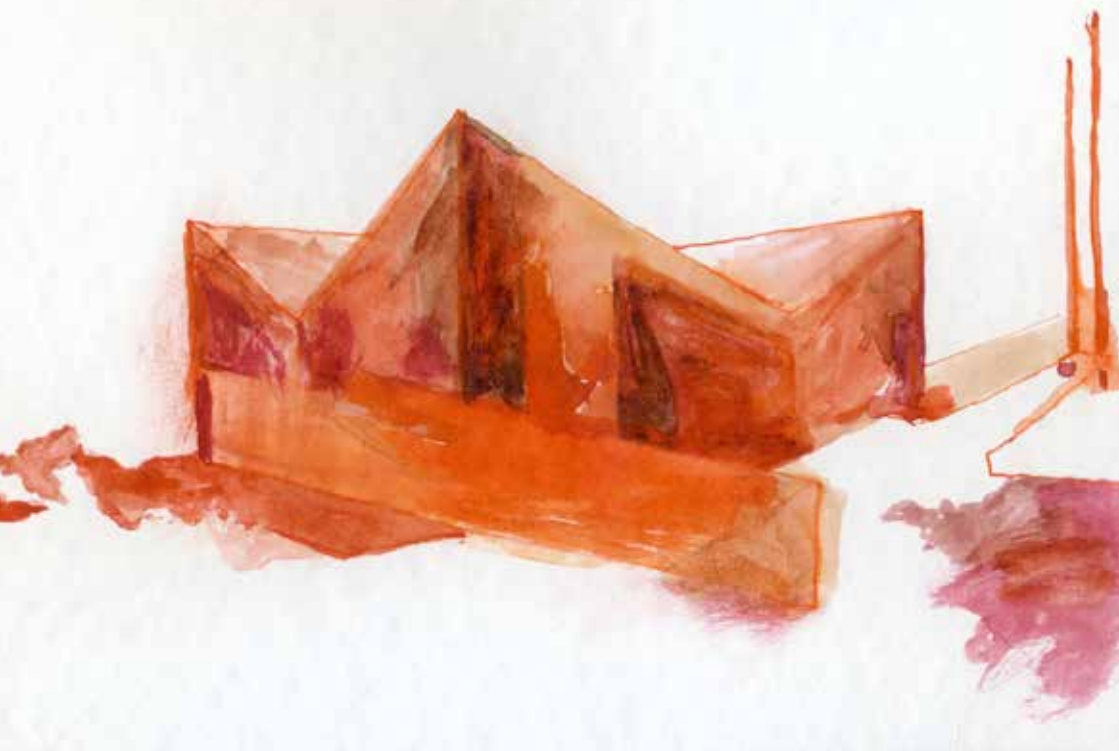
29.12.2021 - 22.01.2022.

Izložba „Dom kulture“ sastoji se od tri interpretativne sekvence - studije slike, putem kojih Siniša Ilić iz savremene perspektive interpretira društvene odnose preko kulturno-umetničke produkcije. Prvu sekvencu čine akvareli koje je umetnik izveo u Komiži plein air postupkom - izlaskom u eksterijer, i portretisanjem ambelmatičnog gradskog objekta pod različitim vremenskim uslovima. Na slikama je nekadašnji dom Jugoslovenske Narodne Armije (JNA) a današnji Kulturni centar, delo arhitekta Ivana Vitića iz 1961. godine.

Siniša Ilić, Dom JNA, arhitekta Ivana Vitića u Komiži
(1961), akvarel na papiru 2017.

Drugu sekvencu čine crteži, objekti, video zapis, print na tekstilu, kao promišljeni predlog čitanja dramaturgije mozaika Miloša Gvozdenovića postavljene 1969. godine u foajeu Kulturnog centra u Novom Pazaru. Autor originalnog mozaika kroz narativne figurativne celine panoramski prikazuje društvo - koje može da se razume kao društvo blagostanja i socijalne zaštite - welfare društvo. Ovakva projekcija društva je ono čime se Ilić u svom istraživanju bavi u kontekstu savremenog trenutka i njegovih društvenih koreografija, praksi i trenja. Iako se u radu i čitanju ove slike, friza izvedenog u komadima kamena, Siniša Ilić oslanja na promišljanje politike i ideologije vremena u kojem je nastala iz prizme kroz koju danas gledamo, ukazuje na ono što njenu kompoziciju čini posebnom, akcenat na telesno, ritualno, čulno, strasno i neuhvatljivo, što izmiče analitičkom pogledu, na šta se nadovezuje i treći segment, apstraktna i ekspresivna slika koja interviše u izgled Paviljona Veljković u Centru za kulturnu dekontaminaciju – doma kulture.

Siniša Ilić (Beograd, 1977.) je likovni umetnik aktivan i u polju izvođačkih umetnosti, koji se bavi društvenim fenomenima i mehanizmima istražujući forme rada, tenzija u društvu, nasilja i nestabilnih situacija. Među osnivačima je TkH-Teorija koja hoda (2001-2017), umetničko teorijske platforme iz Beograda. Izlagao je u Muzeju savremene umetnosti, Muzeju Afričke umetnosti, Paviljonu Cvijete Zuzorić, CZKDu, Kulturnom centru i na Oktobarskom salonu u Beogradu; galeriji Nova i Vladimir Nazor u Zagrebu; Modernoj Galeriji u Ljubljani; MAXXI Muzeju u Rimu, Georges Pompidou i Kadist Fondaciji u Parizu; Tejt Modern i Calvert 22 u Londonu; Uralskom bijenalu u Jekaterinburgu, Welt Museum, WUK i Open space u Beču. Istražuje forme kolektivnog rada i bavi se scenografijom i dizajnom scenskog i izvedbenog prostora. Sa dugogodišnjim saradnicima Bojanom Djordjevim i Majom Mirković bio je ko-kustos srpske izložbe na Praškom Kvadrjenu dizajna scenskog prostora 2019.

<http://sinisailic.blogspot.com>

Levo gore:
Siniša Ilić, Dom JNA, arhitekte Ivana Vitića (1961) u Komiži, akvarel na papiru 2017.

Levo dole:
Siniša Ilić, Crtež prema mozaiku Miloša Gvozdenovića (1969), flomaster na papiru, 2021.

Siniša Ilić, Video prema mozaiku Miloša Gvozdenovića (1969), video, 2021.

Foto: Vladimir Opsenica

Likovni program CZKD 2021:

Umetnost, kritika i politika

Katalog

Izdavač: Centar CZKD - Centar za kulturnu
dekontaminaciju, Birčaninova 21, Beograd

Za izdavača: Ana Miljanić

Urednik: Dejan Vasić

Autori/autorke tekstova: Dejan Vasić, Branko

Millisković, Tanja Ostojić, Dagmara Bilon,

Pola Čejmbers, Mad Kate, Bojana Videkanić,

Tereza Albor, Bojana Knežević, Siniša Ilić

Fotografije programa: Vladimir Opsenica,

Mia Bilon, Vesna Milosavljević, Predrag Debić,

Rene Rosentel, Milica Macanović

Dizajn: Marijana Markoska

Štampa: Standard 2

Tiraž: 300

Projekat "CZKD"
Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije

Projekat Likovni program CZKD 2021 podržalo je
Ministarstvo kulture i informisanja Republike
Srbije. Realizaciju projekta pomogli su Kulturni
centar Beograda, Dom kulture „Studentski grad“
i Galerija Remont.

MINISTARSTVO KULTURE I INFORMISANJA
REPUBLIKE SRBIJE

Rad Centra za kulturnu dekontaminaciju
podržavaju: Fondacija za otvoreno društvo,
Rockefeller Brothers Fund, Sigrid Rausing Trust
i CCDF Terre Solidaire.

Beograd, 2021.

ISBN-978-86-88001-28-1

COBISS.SR-ID

**likovni
program
CZKD
2021**

Centar za kulturnu dekontaminaciju